

SYLABUS
dotyczy cykliów kształcenia: 2021-2023, 2022-2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/ MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	EMISJA, HIGIENA I TERAPIA GŁOSU
Nazwa jednostki realizującej kierunek studiów podyplomowych	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot/ moduł	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa studiów podyplomowych	logopedia
Poziom kształcenia	studia podyplomowe
Semestr studiów/ kursu	rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język kształcenia	polski
Koordinator	dr Izabela Marczykowska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej	dr Izabela Marczykowska

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Praktyki	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
5	10							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu fonetyki oraz wiedza z zakresu kultury języka na poziomie szkoły średniej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/ modułu

C1	zaznajomienie słuchaczy z podstawami wiedzy z zakresu emisji głosu;
C2	wdrażanie słuchaczy do opanowania umiejętności świadomego posługiwania się głosem, wyrazistą i donośną mową, właściwą intonacją i tempem mówienia;
C3	zapoznanie słuchaczy z podstawowymi zasadami autoprezentacji i interpretacji tekstów
C4	zapoznanie słuchaczy z najczęstszymi problemami związanymi z wymową i fonacją oraz nauczanie technik pozwalających korygować błędną fonację; zapoznanie z zasadami terapii głosu

3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia zdefiniowanego dla przedmiotu/ modułu	Odniesienie do efektów uczenia dla studiów podyplom.
EK_01	Słuchacz/ka zna podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady wymowy polskiej, a także zna zasady poprawnej fonacji i emisji; wie, jakie zachowania i działania wpływają stymulująco na utrzymanie sprawności aparatu oddechowego i artykulacyjnego i na jego ochronę; zna metodologię postępowania logopedycznego w zakresie higieny i terapii głosu	K_Wo3 NW13
EK_02	Słuchacz/ka ma rozwinięte umiejętności komunikacji werbalnej: stosuje prawidłową technikę oddychania przy mówieniu, ma prawidłową postawę, sprawnie wykonuje ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i ćwiczenia usprawniające motorykę narządów artykulacyjnych; stosuje te ćwiczenia w terapii logopedycznej; prowadzi terapię głosu	K_Uo6 NU16
EK_04	Słuchacz/ka ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, odpowiedzialnie podchodzi do pracy w zakresie diagnozy i terapii zaburzeń głosu, przewiduje skutki działań terapeutycznych i fizjoterapeutycznych; jest świadomy/a tego, że głos jest narzędziem pracy	K_Ko3

3.3. Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Emisja głosu jako dział techniki mówienia. Przedmiot i metody badania emisji głosu.
Teorie powstawania dźwięków mowy. Budowa i funkcje narządów mowy. Profilaktyka i higiena głosu. Choroby narządów głosu i zaburzenia głosu.
Anatomiczne podstawy procesu komunikatywnego. Wpływ czynników biologicznych i środowiskowych na kształtowanie się głosu.
Rodzaje oddechu, cechy oddechu fizjologicznego i fonacyjnego. Znaczenie oddychania dla emisji głosu.
Rezonatory. Rola komór rezonacyjnych. Rejestr piersiowy i głowowy.
Zasady i formy terapii głosu, ćwiczenia fonacyjne

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Ćwiczenia ustawienia ciała. Oddech statyczny i dynamiczny. Podparcie oddechowe.
Techniki oddychania.
Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy.
Dykcja. Prawidłowa wymowa samogłosek i spółgłosek.
Nastawienia głosowe; atakowanie dźwięków. Przykłady działań z zakresu terapii głosu
Ćwiczenia tempa mówienia.
Głośne czytanie – ćwiczenia; kryteria segmentacji tekstu. Autoprezentacja
Terapia głosu – narzędzia, metody, zasady

3.4. Metody dydaktyczne

Wykład:

- prezentacja multimedialna,
- metody podawcze

Ćwiczenia:

- metody pogładowe (prezentacja schematów, modeli anatomicznych, slajdów),
- pogadanka,
- ćwiczenia praktyczne indywidualne i w grupach
- referaty

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

EK (efekt uczenia się)	Metody oceny efektów uczenia się	Forma zajęć
EK_01	Obserwacja ciągła w czasie ćwiczeń, szczególnie ocena autoprezentacji	Ćw., w.
EK_02	Ocena bieżąca indywidualnych wystąpień studentów (referatów, prezentacji, głosów w dyskusji); Obserwacja podczas pracy w parach i w grupach; ocena realizacji zadań zleczanych w czasie ćwiczeń	Ćw., w.
EK_03	Ocena bieżąca indywidualnych wystąpień studentów (referatów, prezentacji, głosów w dyskusji);	Ćw., w.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład:

Zaliczenie na podstawie obecności na wykładach; wiedza z wykładów jest weryfikowana w czasie ćwiczeń

Ćwiczenia:

Na ocenę składają się następujące elementy:

- obecność na zajęciach i aktywne w nich uczestniczenie
- zapoznawanie się z literaturą w ramach przygotowywania do zajęć
- zaliczenie ćwiczeń wydłużania fazy wydechowej
- zaliczenie głośnego czytania tekstu lub autoprezentacji
- zaliczenie technik rehabilitacji głosu

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY SŁUCHACZA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	10 Ć + 5 W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	
• przygotowanie do zajęć,	15
• inne (ćwiczenia indywidualne)	5
• studiowanie literatury przedmiotu	15

SUMA GODZIN	55
Sumaryczna liczba punktów ECTS:	2

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

Wymiar godzinowy:	Nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk:	Nie dotyczy

LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Tarasiewicz B., 2003, *Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu*, Kraków.
- Toczyska B., 1998, *Elementarne ćwiczenia dykcji*, Gdańsk.
- Płusajska-Otto, 2017, *Podręcznik pracy głosem*, Łódź.
- Szkiełkowska A., Kaznecka E., 2011, *Emisja głosu*, Warszawa
- Pawłowski Z., 2005, *Foniatryczna diagnostyka wykonawstwa emisji głosu śpiewaczego i mówionego*, Kraków.

Literatura uzupełniająca:

- Adamiszyn Z., Walencik – Topiłko A., 2003, *Logopedia artystyczna*, [w:] *Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki*, t. II: *Zaburzenia komunikacji językowej u dzieci i osób dorosłych*, red. T. Gałkowski, G. Jastrzębowska, Opole.
- Bednarek J. D., 2003, *Ćwiczenia wyrazistości mowy*, Bydgoszcz.
- Cegięła A., 1996, *Norma wzorcowa i norma użytkowa komunikacji we współczesnej polszczyźnie*, [w:] *O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny*, red. J. Miodek, Wrocław.
- Dunaj B., 2003, *Zagadnienia poprawności językowej. 1. Wymowa samogłosek nosowych*, „Język Polski” LXXXIII, z. 2.
- Dunaj B., 2006, *Zasady poprawnej wymowy polskiej*, „Język Polski” LXXXVI, z.3, s. 161-172.
- Kazanecka E, Wrońska A, Szkiełkowska A, Skarżyński H., 2004, *Trudności terapeutyczne u pacjentów z nieprawidłową wysokością głosu w mowie*. *Audiofonologia*, 26: 77–80
- Meissner Cz., 1993, *Książeczka o sztuce recytacji i sztuce mówienia*, Katowice.
- Mikuta M., 2001, *Kultura żywego słowa*, Częstochowa.
- Myszka A., 2014, „Prezenterzy powinni być samą doskonałością”. *Wymowa staranna współczesnych dwudziestolatków – rekonosans badawczy*, [w:] *Kultura mówienia dawniej i dziś*, red. M. Kułakowska, A. Myszka, Rzeszów, s. 190-204.
- Myszka A., 2014, *Wymowa grup spółgłoskowych – znajomość normy a realizacja (badania sondażowe)*, [w:] *Głos – język – komunikacja*, red. A. Myszka, Rzeszów 2014, s. 97-110.
- Myszka A., 2015, *Pięć szeregów głosek dentalizowanych? O półpalatalnych głosek szeregów szumiącego i ciszącego*, „Logopedia Silesiana” 4, s. 170-182.
- Myszka A., 2018, *Emisja głosu w kształceniu nauczycieli (rozważania na marginesie książki Agnieszki Płusajskiej-Otto)*, [w] *Głos – Język – Komunikacja 5: W obliczu emocji*, red. A. Myszka, K.I. Bieńkowska, s. 176-188, Rzeszów.
- Oczkoś M., 1999, *Abecadło mówienia*, Warszawa.
- Pawłowski Z., 2005, *Foniatryczna diagnostyka wykonawstwa emisji głosu śpiewaczego i mówionego*, Kraków
- Szkiełkowska A., Rosińska A., Piłka E., 2018, *Stymulacja Słuchowa Głosu – opis rehabilitacji logopedycznej pacjentów z zaburzeniami głosu*, *Nowa Audiofonologia* 7, s. 61-66.
- Toczyska B., 1997, *Sarabanda w chaszczech*, Gdańsk.

- Toczyska B., 1998, *Łamańce z dykcją czyli makaka ma Kama*, Gdańsk.
- Weller S., 2006, *Oddech, który leczy*, Gdańsk.
- Zaleska-Kręcicka M., 1993, *Przewlekłe zaburzenia głosu*, Wrocław.
- Zaleska-Kręcicka M., Kręcicki T., Wierzbicka E., 2004, *Głos i jego zaburzenia: zagadnienia higieny i emisji głosu*, Wrocław.

Materiały multimedialne:

- www: <https://easyvoice.pl/>
- www: <https://dajsobieglos.pl/>